

ชังเดี่ยว

(ตอน 2) ทฤษฎีชังเดี่ยวและการชังเดี่ยวในประเทศไทย

วินัย เจริญเฉลิมศักดิ์ นบ. นม.

➤ ทฤษฎีชังเดี่ยว

ทฤษฎีชังเดี่ยวเกิดจากแนวความคิดความเชื่อที่ว่า “การชังเดี่ยวโดย การควบคุมผู้ต้องชังไว้ในห้องคุมขังของเรือนจำที่มีลักษณะเป็นโลกปิดตัดขาดจากการติดต่อกับโลกภายนอก จะสามารถ บั่นทอนศักยภาพและความสามารถในการกระทำผิดของผู้ต้องชัง ช่วยให้ผู้ต้องชังสามารถปรับเปลี่ยน พฤติกรรมได้”

ในปัจจุบันการชังเดี่ยวนิยมใช้ในเรือนจำซูปเปอร์แม็กซ์ ซึ่งในทางปฏิบัติโดยทั่วไปผู้ต้องชัง จะถูกคุมขังอยู่ในห้องวันละ 23 ชั่วโมง (ที่เหลืออีก 1 ชั่วโมงเป็นเวลาสำหรับการออกกำลังกายหรือเดินเล่น คนเดี่ยวและทำกิจกรรมอื่นๆตามที่กำหนด) เป็นเรือนจำ ที่ออกแบบมาเพื่อแยกผู้ต้องชังจากสิ่งแวดล้อมและ สิ่งรบกวนทางสังคมในเรือนจำโดยใช้มาตรการควบคุมและป้องกันการหลบหนีแบบพิเศษ (ข้อมูลจากเว็บไซต์ <http://www.spunk.org/texts/prison/sp001611.txt> อลิซ เว็น รายงานวิจัย เรื่อง เรือนจำซูปเปอร์แม็กซ์ มีนาคม 1996)

➤ การชังเดี่ยวในประเทศไทย

การชังเดี่ยวในประเทศไทย สามารถแบ่งได้เป็น 2 เรื่อง ใหญ่ๆ คือ

- **ในทางกฎหมาย** การชังเดี่ยวของเรือนจำไทยปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 53 ตอนที่ 46 วันที่ 29 พฤศจิกายน 2479 มาตรา 35 บัญญัติว่า เมื่อผู้ต้องชังคนใดกระทำผิดวินัย ให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีหน้าที่พิจารณาโดยถ่องแท้ แล้วลงโทษสถานหนึ่งสถานใด หรือหลายสถานดังต่อไปนี้

(6) ชังเดี่ยวไม่เกินสามเดือน

(7) ชังห้องมืดไม่มีเครื่องหลับนอนไม่เกินสองวันในสัปดาห์หนึ่ง โดยความเห็นชอบของแพทย์

และ กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 45 ตอนที่ 6 วันที่ 26 เมษายน 2480

ข้อ 111 ชังเดี่ยวนั้น พึงกระทำในกรณีต่อไปนี้

(1) กระด้างกระเดื่องต่อเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจบังคับบัญชาเรือนจำตั้งแต่ชั้นพัศดีขึ้นไป

(2) วิวาทกับผู้ต้องชังอื่นตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป

(3) เป็นเจ้ามือเล่น การพนัน หรือสมคบกับผู้ต้องชังอื่นเล่นการพนันแต่ 2 ครั้งขึ้นไป

(4) ดื่มสุรา สูบกัญชา ฝิ่น หรือเสพของเมาอย่างอื่นแต่ ๒ ครั้งขึ้นไป

(5) มีของต้องห้ามในจำพวกที่เป็นเครื่องมืออันเป็นอุปกรณ์ในการหลบหนี

ข้อ 112 ชั่งห้องมีดินนั้น ฟังกระทำในกรณีต่อไปนี้

- (1) ก่อการวิวาทกับผู้ต้องขังอื่นเนื่อง ๆ
- (2) พยายามหรือทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงาน
- (3) ก่อการรบกวนวาย แต่ไม่ร้ายแรง
- (4) จงใจหลีกเลียงการงาน
- (5) จงใจขัดคำสั่งผู้บัญชา
- (6) คำสั่งของต้องห้าม

ข้อ 118 การขังเดี่ยวนั้น ให้กระทำโดยวิธีแยกผู้ต้องรับโทษจากผู้ต้องขังอื่นและคุมขังไว้ในที่ซึ่งจัดขึ้นเป็นพิเศษ ห้ามการติดต่อหรือพูดจากับผู้อื่นทั้งสิ้น ให้พัศดีจัดให้มีผู้คอยตรวจรักษาการขังเดี่ยวให้เป็นไปตามวรรคก่อน และสังเกตเมื่อมีอาการป่วยเจ็บซึ่งต้องมีการรักษาพยาบาลเกิดขึ้น

ข้อ 119 ห้องมีดซึ่งจะใช้เป็นที่ขังลงโทษนั้นต้องให้แพทย์ได้ตรวจเห็นชอบด้วยว่าไม่ผิดอนามัยอย่างร้ายแรง

จากพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 มาตรา 35 และ กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ข้อ 111 ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า **การขังเดี่ยวสามารถดำเนินการได้เฉพาะกรณีเมื่อผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยและเจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีหน้าที่พิจารณาลงโทษและมีคำสั่งลงโทษทางวินัยโดยการขังเดี่ยวได้ไม่เกินสามเดือนเท่านั้น จะขังเดี่ยวโดยสาเหตุอื่นๆ ไม่ได้โดยเด็ดขาดเพราะไม่มีกฎหมายรองรับหรือให้อำนาจไว้**

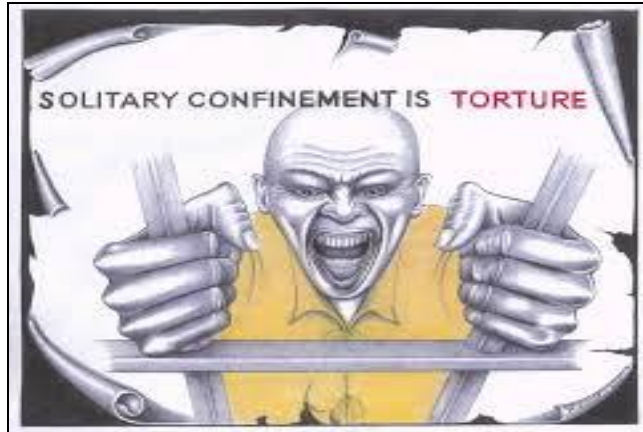

แดนซูเปอร์แม็กซ์เรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี

- **ในทางปฏิบัติ**

ในปัจจุบันเรือนจำต่างๆในประเทศไทย ยังมีการลงโทษทางวินัยโดยการขังเดี่ยวตามกฎหมายราชทัณฑ์ดังกล่าวอยู่ ปรากฏหลักฐานตามหนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยธ 0705.1/19533 เรื่อง ชักข้อความเข้าใจการนำผู้ต้องขังไปคุมขังในอาคารห้องขังเดี่ยว และการให้ความร่วมมือผู้ตรวจการแผ่นดิน ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557 ความว่า “...การใช้อาคารห้องขังเดี่ยว 10 ห้อง ตามที่กรมฯ ได้ออกแบบแปลนอาคารก่อสร้างให้เป็นการใช้เพื่อการลงโทษขังเดี่ยวเพียงประการเดียว เนื่องจากสภาพอาคารสมควรที่จะใช้เพื่อการลงโทษ การนำผู้ต้องขังอื่นที่มีได้ถูกลงโทษขังเดี่ยว เช่น ผู้กระทำความผิดวินัยและยังอยู่ระหว่าง

การสอบสวนผู้ต้องแยกขังเพื่อการคุ้มครองชีวิต เป็นต้น อาจไม่เป็นธรรมกับผู้ถูกคุมขังยังอาคาร ดังกล่าว และ จะเกิดการร้องเรียนขึ้นได้ ซึ่งจะยากต่อการชี้แจงและทำความเข้าใจกับหน่วยงานภายนอก รวมทั้งอาจสร้าง ทัศนคติในทางลบให้กับผู้ต้องขังที่ถูกนำไปคุมขังโดยไม่มีคามผิดด้วย.....”

การขังเดี่ยวเป็นการทรมาน

➤ โดยสรุป

กรณีของ เรือนจำในประเทศไทยที่ในปัจจุบันยังมีการลงโทษทางวินัยโดยการขังเดี่ยวตาม พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ในเรือนจำและทัณฑสถานโดยทั่วไป นั้น เห็นว่า การศาลอุทธรณ์ ของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกาพิพากษา เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2557 ว่า “.....คำให้การแก้ข้อกล่าวหาของ กรมราชทัณฑ์มลรัฐแอริโซนาที่ได้ปฏิเสธข้อกล่าวหาของโจทก์ (รายละเอียดปรากฏตามคำให้การ ดังกล่าว ข้างต้น) ฟังไม่ขึ้น และอนุญาตให้สหภาพพลเรือนอเมริกันเพื่อเสรีภาพ และพวก (กลุ่มสิทธิมนุษยชน สำนักงานกฎหมายเรือนจำ บริษัท กฎหมาย เพอร์กิน คอย และโจนส์วัน) ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจาก นักโทษในเรือนจำมลรัฐแอริโซนา เป็นตัวแทนของนักโทษเรือนจำแอริโซนา สามารถฟ้อง กรมราชทัณฑ์ มลรัฐแอริโซนากรณีจิตใจ ละเอียด ไม่ดูแลสุขภาพ ดูแลสุขภาพนักโทษ ทำให้นักโทษมีความเสี่ยงและ อันตรายร้ายแรงของสุขภาพ ในขณะที่รอการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะนักโทษขังเดี่ยว ที่มี ความเสี่ยงที่สำคัญต่ออันตรายร้ายแรง ไม่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่เกิดจากการดำเนินงานตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ มลรัฐแอริโซนาได้.....” นั้น จากผลของ คำพิพากษา ดังกล่าวทำให้นักโทษ ประมาณ 33,000 คน ของกรมราชทัณฑ์ มลรัฐแอริโซนา มีสิทธิ์ฟ้อง กรมราชทัณฑ์ มลรัฐแอริโซนาให้รับผิดชอบในความเสียหายได้ นั้น อาจส่งผลกระทบต่อแนวทางการลงโทษ ทางวินัยโดยการขังเดี่ยวของเรือนจำในประเทศไทยที่อาจจะต้องเพิ่มความระมัดระวัง และลดระดับ ความเข้มข้นในการปฏิบัติต่อนักโทษขังเดี่ยวที่จะต้องคำนึงถึงการดูแลสุขภาพของนักโทษ ศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ และสิทธิมนุษยชนให้มากยิ่งขึ้น

.....